

TUL Suur-Helsingin Piirin veteraanien käynti Hakasalmen huvilalla 12.2.2020

Teksti ja kuvat: Paula Kaunismäki

Helsingin kaupunginmuseo ja HAM Helsingin taidemuseo ovat toteuttaneet yhdessä Mieliala – Helsinki 1939–1945 -näyttelyn. Sota-aikana kaupungin ilme ja henkinen ilmapiiri muuttuivat radikaalisti. Hakasalmen huvilaan ja Tennispalatsiin levittäytyvä näyttelykokonaisuus esittelee kuvataiteen ja valokuvien heijastelemaa pessimismisiä ja optimismia, ja laajemmin sitä visuaalista maailmaa, johon sodan oloissa oli totuttava.

Oppaamme Hilka kertoi innolla ja tunteella näyttelystä meille 13 asiasta kiinnostuneelle mukana olijoille. Näyttelyn on ideoinut ja kuratoinut kirjailija Anna Kortelainen ja näyttelyarkkitehtina on toiminut elokuvaalavastaja Minna Santakari.

Näyttely esittelee sota-ajan Helsingin tärkeimpiä tapahtumapaikkoja taideteosten, valokuvien ja esineiden kautta. Kuvissa näkyy ristiriitaisia tunteita, ilon hetkiä kaiken sekasorron keskellä, pelkoa ja epäluuloa. Näyttelyn tavoitteena on saada katsoja reagoimaan ja viemään ajatukset sodanajan Helsinkiin ja sen asukkaisiin.

Hakasalmen huvilassa näkyy evakuoinnin vaikutus mielialoihin, joita on talletettu mielialatiedustelun arkistoon. Tietoja kerättiin ja raportoitiin ja ne välitettiin sodanjohdolle antamaan kuvaa siviilien mielialoista, joiden uskottiin olevan vaikutusta rintamasotilaiden taistelukykyyn. Vaikka Helsingistä evakuoitiin lähes kaikki arvokas, sinne jäi vielä lapsia, joille sota merkitsi jotain erikoista. He keksivät tavan elää kaiken keskellä. Näyttelyssä esitellään, miten varauduttiin pahimpaan sekä siitä, mikä oli Helsingin sotavuosien kuudenkymmenenviiden pommituspäivän vaikutus kaupunkilaisten elämään. Kuvien avulla kerrottiin myös sotasairaalan tunnelmista ja siitä, miten kaiken keskellä oli toivoa rauhasta, onnesta ja uuden alusta.

